

Turó de Can Filuà. Escoles nacionals II, CEIP Santiga.

Santa Perpètua de Mogoda

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Crta Sabadell, Av. Sabadell i Av Barcelona

Coordenades:

Latitud: 41.53229
Longitud: 2.17756
UTM Est (X): 431391
UTM Nord (Y): 4598176

Classificació

Número de fitxa 08260 - 70
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Prehistòric Neolític Antic Romà Modern Neògen
Segle -XXX/XVIII
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Parcialment destruït
Protecció Legal
Observacions protecció: Pla Especial Protecció Patrimoni Arquitectònic
Número inventari si, CCAA, n. 10364
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Privada
Titular: varis propietaris
Autoria de la fitxa Goretti Vila i Fàbregas
Data de registre de la fitxa: dc., 01/04/2009 - 02:00

Descripció

El jaciment Turó de Can Filuà. Escoles nacionals II, CEIP Santiga es localitza al sud-oest del nucli urbà de Santa Perpètua de Mogoda. El jaciment delimita al nord per l'encreuament de la carretera de Sabadell amb l'avinguda de Sabadell, a l'oest per la carretera de Sabadell, a l'est per l'avinguda de Sabadell i l'avinguda de Barcelona, mentre que pel sud es troba delimitat per camps de conreu. A la part superior del turó, l'any 1982 en fer una rasa per a la col·locació d'una tanca protectora en el pati de les escoles nacionals, es va observar que en el tall fet per la màquina, hi havia una estructura de planta circular i secció en "V". El material ceràmic trobat pertanyia a un màxim de quatre vasos, pertanyent a un gran vas decorat amb mamellons superposats del Neolític Final. Posteriorment l'any 1992, es va fer una excavació del jaciment, es van identificar 8 estructures subterrànies excavades a les argiles naturals, una de les quals formava part d'un enterrament col·lectiu. L'estructura estava formada per un pou amb una cambra, a l'interior de la qual es localitzà un enterrament col·lectiu. El pou era excavat a les argiles i tenia un diàmetre màxim de 125cm, amb les parets força rectes i reomplert de pedres calcàries. Quant a materials, gairebé no n'hi havia. La cambra de la sepultura s'obria a la paret nord del pou, a uns 20cm de la superfície. L'estructura d'enterrament col·lectiu tenia 16 individus distribuïts en dos nivells, i es podien diferenciar els canvis en els rituals d'enterrament que es van produir a partir del neolític final. La cronologia varia segons les estructures, tenint però una ocupació d'aquest indret des de finals del Calcolític (1900aC) fins a la fase antiga del període Ferro-Ibèric, és a dir, cap a l'entorn del 600aC. D'altra banda, amb motiu de la construcció d'un nou CEIP (Santiga) en el municipi de Santa Perpètua de Mogoda, es va realitzar, en el 2005, un seguiment arqueològic i paleontològic dels rebaixos de terres per a les obres de construcció de l'edifici situat dins l'àrea d'expectativa arqueològica del Turó de Can Filuà. En aquesta zona van ser documentades en intervencions anteriors les restes fòssils d'un probioscidi del gènere "Deinotherium" en els rebaixos més profunds. El seguiment arqueològic va permetre documentar únicament fragments de ceràmica procedents de l'estrat de terra vegetal i dos retalls que van ser excavats manualment. Es tracta de ceràmiques d'adscripció cronològica ibèrica o romana. Els altres fragments són informes, de ceràmica vidrada marró, d'època moderna o contemporània. No va ser identificada cap estructura arqueològica. D'altra banda, al mateix temps es va realitzar també un control paleontològic. El 2006 es va fer una altra excavació on es van registrar onze estructures rebaixades com a conseqüència de les tasques agrícoles. La major part de fragments ceràmics trobats pertanyien al Bronze Inicial. Es va localitzar una llar o forn domèstic de planta ovalada composta per un nivell de pedres alterades tèrmicament, una solera i dues petites parets laterals també rubefactades. Una altra estructura podria ser una fossa o fons de cabana, que es trobava molt arrasada. Es va localitzar una sitja de planta circular i secció troncocònica. També dos possibles fons de sitja de planta circular i una petita estructura negativa de planta rodona, contenidora de productes agrícoles. Es van documentar dues estructures de planta pseudo-ovalada negatives que podrien ser grans fosses contenidors i utilitzades posteriorment com a abocadors de deixalles.

El 2007 es va dur a terme una altra intervenció arqueològica motivada pel desenvolupament urbanístic de la zona. Es van excavar 7 sitges amb materials neolítics, que es trobaven molt arrasades. La majoria estaven situades al sud-est i al sud-oest del jaciment. Els materials estaven representats per cordons horitzontals amb decoracions digitades, cordons llisos, decoracions d'espigues impreses amb cardium, impressions de mitja canya en el llavi, petites impressions fetes amb l'umbó de malacofauna marina i garlandes impreses entre d'altres.

Del bronze inicial es van trobar 16 estructures localitzades al sud-oest del jaciment, compartint espai amb les neolítiques. La majoria eren sitges, també es van documentar tres cubetes, dues estructures complexes i dues indeterminades. Les estructures complexes deurien estar relacionades amb l'hàbitat cobert, producció o transformació de productes i fins i tot un lloc d'extracció d'argiles. Els materials tenien els trets característics d'aquest període, llengüetes, vores rectes, amb incisions, cordons impresos, engrutats i impressions de mitja canya.

També es van localitzar dos forns de moments diferenciats, però no es va poder establir la seva cronologia

absoluta. Un s'ubicava en un dels punts més alts del turó, estava molt malmès, es conservava la cambra de cocció, l'entrada de la cambra i un retall adjacent que hauria servit per la neteja de les cendres del forn. L'altre forn era un forn de calç situat al sud-oest del jaciment i el seu estat de conservació era força bo. Estava format per la cendrera, el forn i un retall adjacent. Es tractava d'un forn de graella, excavat en un marge i que tenia l'olla del forn intacta amb les restes de pedres procedents de la darrera fornada. Es van documentar grans superfícies amb presència, molt puntual, de materials rodats, es tractaria de petits canals o torrenteres amb restes de materials arrossegats d'origen natural.

Observacions:

Es troba dins una àrea d'expectativa arqueològica dins el Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic de Santa Perpètua de Mogoda.
Actualment la zona es troba en fase d'urbanització.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE SANTA PERPÈTUA DE MOGODA (1996). Pla Especial de Protecció del Patrimoni arquitectònic de Santa Perpètua de Mogoda. Text refós novembre de 1996. Ajuntament de Santa Perpètua de Mogoda. Obres públiques i urbanisme.

BOQUER, Sílvia; PARPAL, A. (1994). Can Roqueta. Estructures prehistòriques i medievals. Campanya 1991 (Sabadell, Vallès Occidental). Barcelona.

BOQUER, Sílvia; PARPAL, A. (1990). Les estructures del bronze antic-bronze mitjà al jaciment arqueològic de Can Roqueta (Sabadell, Vallès Occidental). ARRAHONA revista d'història, n 7. Barcelona.

CARLÚS, X. et alii (2003). El paraje arqueológico de Can Roqueta (Sabadell, Vallès Occidental): diacronia y tipología de las ocupaciones. Congreso Nacional de Arqueología, Huesca, mayo de 2003.

GONZÁLEZ, P.; MARTÍN, A.; MORA, R. (1999). Can Roqueta un establiment pagès prehistòric i medieval. Barcelona.

GONZÁLEZ, Javier; HARZBECHER, Karin (2008). Nova intervenció arqueològica al turó de can Filuà. Un espai domèstic del bronze inicial a l'escola bressol municipal l'Espiga. Santa Perpètua de Mogoda (Vallès Occidental). Pàg. 73-85. L'ordit, nº 2. Centre de Recerques i Estudis Mogoda. Santa Perpètua de Mogoda.

MARCET, Roger; MORRAL, Joan (1982). "La Florida. Santa Perpètua de Mogoda (Vallès Occidental). Enterrament col·lectiu". Les excavacions arqueològiques a Catalunya en els darrers anys. Pàg. 91-92. Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Servei d'Arqueologia. Excavacions arqueològiques a Catalunya n. 1.

MARTÍ, Miquel; POU, Calvet; BUCH, Montserrat (1995). "Les estructures prehistòriques del jaciment de Can Filuà, Santa Perpètua de Mogoda (Vallès Occidental)". Limes, revista d'arqueologia n. 4-5. Pàg. 28-44. CRAC, Col·lectiu de Recerques Arqueològiques de Cerdanyola.

MARTÍN, A. (1990). El neolític i el Calcolític al Vallès. Limes. Cerdanyola del Vallès.

PALOMO, A. (et alii). (2002). Estructures d'hàbitat a Can Roqueta II (Sabadell, Vallès Occidental). Pirineus i veïns al 3er mil·lenni aC. Actes del XII Col·loqui Internacional d'Arqueologia de Puigcerdà.

PETIT, MA (1990). "Les primeres etapes de l'Edat del Bronze al Vallès". Limes, 0.

SERVEI D'ARQUEOLOGIA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA. (2009). Inventari del Patrimoni Cultural Immobile de Catalunya. Santa Perpètua de Mogoda (Vallès Occidental).

TERRATS, Noemí (2008). "Les ocupacions prehistòriques i antigues del turó de Can Filuà (Santa Perpètua, vallès occidental): de les comunitats neolítiques als nostres dies. (campanya 2007). Pàg. 51- 71.

